METSÄPLUS

METSÄJOHTAJAN PALSTA

Kun kotimaa ei riitä

Terveisiä Euroopan metsänomistajien vuosikokouksesta!

Viime viikon kokous osoitti, jälleen kerran, että Euroopassa tehtävä metsänomistajien yhteinen edunvalvonta on suomalaisille metsäomistajille välttämätöntä. Ja täysin välttämätöntä on, että suomalaiset metsäomistajat ja heidän edustajansa ovat EU-vaikuttamisessa aktiivisia. Käytännössä Euroopan metsäomistajien edunvalvonta tehdään akselilla Suomi– Ruotsi–Saksa–Itävalta. Näiden maiden metsäomistajaorganisaatioilla on osaamista ja resursseja vaikuttaa EU:ssa.

Niin EU:ssa kuin globaalillakin agendalla on valtava määrä asioita, joilla on toteutuessaan merkittävä vaikutus metsätalouteen – positiivinen tai negatiivinen. EU valmistautuu Pariisin ilmastoneuvotteluin ja miettii, mikä on tai minkä pitäisi olla metsien rooli ilmastonmuutoksessa. Parhaassa tapauksessa ilmastoneuvotteluiden tulos ja EU:n linjaukset antavat uutta puhtia puun käytölle.

Huonoimmassa tapauksessa ne estävät meiltä puunkäytön lisäämisen ja sen myötä biotalouden kehittämisen. Biotalous ja kiertotalous ovat tärkeitä teemoja, ja metsätalous on merkittävä osa niitä. Niistä saadaan aikaan myös ongelmia. Riittääkö puu vai pitääkö sitä hallinnollisesti ohjata arvokkaaseen käyttöön ja vastaavasti estää käyttö johonkin vähemmän arvokkaaseen tarkoitukseen? Tällä on hieno nimikin: kaskadi-periaate.

Metsäomistajien näkökulmasta vastaus on selvä. Byrokratiaa ei tarvita, ja markkinat ohjaavat puun oikeaan käyttöön sinne, missä on maksukykyä ja maksuhalua. Kun uusi biotalous toivottavasti nostaa puun ja muiden biomassojen käyttöä, on saatu jälleen aikaan ongelma: onko biomassojen tuotanto kestävää?

Ainoan uusituvan raaka-aineen, puun, osalta kestävyys kyseenalaistetaan niin ympäristöjärjestöjen, hallinnon kuin markkinoidenkin toimesta. Ympäristötietoiset markkinat eivät kuitenkaan vaadi kestävyyskriteereitä teräkseltä, alumiinilta, hiileltä tai öljyltä. Fakta on, että metsien käytön ja kasvun suhde koko Euroopassa on sama kuin Suomessa. Ainoastaan 60 prosenttia kasvusta käytetään.

Yhteiskunnan panostusta puuntuotantoon pidetään meillä vanhanaikaisena ja kemera-rahoituksen tarpeellisuus on systemaattisesti kyseenalaistettu esimerkiksi tutkijoiden toimesta. Tämä ei todellakaan ole mikään valtavirta Euroopassa.

Esimerkiksi Kroatiassa on maaseutuohjelma metsätalouden ja metsäsektorin kehittämiseen, joka meidän metsäpinta-alaan suhteutettuna tarkoittaisi kemera-rahoituksen kolminkertaistamista. Ja siellä tämä raha ei tule kansallisesta vaan EU-budjetista. Metsäkoneetkin hommataan EU-tuella.

Se, että vaikutamme kansalliseen metsäpolitiikkaan, ei riitä.

Iso osa metsäsektoriin vaikuttavista suurista asioista tulee ulkoa, ja niihin on kyettävä vaikuttamaan jo valmisteluvaiheessa. Jos epäonnistumme tässä kansainvälisessä vaikuttamisessa, rooliksemme jää vääntää kättä kansallisessa politiikassa siitä, minkälaisella kansallisella lainsäädännöllä EU-linjaukset toimeenpannaan Suomessa.

Tavoite tietysti on, että pääsemme edunvalvonnassa vastustamisesta kehittämiseen. EU:n ja kotimaan biotalousstrategiat antavat tähän hyvän lähtökohdan.

JUHA HAKKARAINEN
on MTK:n metsäjohtaja.

juha.hakkarainen@mtk.fi

Sahat ostavat tukkia

Sahat tarvitsevat lisää tukkia, vaikka valmiin sahatavaran varastot ovat edelleen koholla.

Sekä suuret metsäyhtiöt että yksityiset sahat ovat innostuneet ostamaan puuta. ”Metsänomistajat myivät toukokuun lopussa yli miljoona kuutiota puuta viikossa. Puukauppaa vilkastutti Metsä Groupin sopimusasiakkaiden puukauppa-bonusten takarajan lähestyminen”, kertoo tutkimuspäällikkö **Erno Järvinen** MTK:sta.

Järvinen odottaa, että puukauppa käy kohtuullisen vilkkaasti kesälomiin asti.

”Puukauppa on vilkastunut kevään edetessä. Se ajaa koko ajan viime vuotta kiinni. Talvella syntynyt ero on jo puolittunut 15 prosenttiin.”

Järvisen mukaan puukaupan vire on nyt suotuisa. Ostomiehet ovat aktiivisia, joten leimikoihin tulee hyvin tarjouksia. Toki ostotarpeissa esiintyy alueellista vaihtelua.

”Parhaiten kaupaksi käy mäntytukki ja koivukuitupuu. Kuusi ei käy kaupaksi aivan yhtä hyvin, mutta senkin tilannetta voi pitää kohtuullisena.”

Kantohinnat vakaina

Kantohinnat ovat pysyneet vakaina puukaupan vilkastumisesta huolimatta. Järvisen mukaan se kertoo, että puun kysyntä ja tarjonta ovat varsin hyvin tasapainossa.

”Metsänomistajan kannattaa tällaisessa tilanteessa kilpailuttaa leimikkonsa tarkkaan. Kauppoja ei kannata tehdä pelkän keskikantohinnan perusteella. Leimikkokohtaiset tekijät ja tukin tarkka katkonta vaikuttavat paljon lopputulokseen.”

Puun hinnat 11.5.–7.6.2015

Lähde: Luonnonvarakeskus

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	56,8 ↑	56,6 ↑	42,3 ↓	17,0 ↑	18,9 ↑	17,2 ↑
Keski-Suomi	57,0 ⇆	56,2 ⇆	43,5 ↑	17,8 ↑	18,7 ⇆	17,6 ⇆
Savo-Karjala	56,4 ⇆	54,7 ↑	43,6 ⇆	17,4 ↑	17,3 ↑	17,7 ↑
Kymi-Savo	58,0 ⇆	56,8 ⇆	45,1 ⇆	17,5 ⇆	18,6 ↑	17,7 ⇆
Etelä-Pohjanmaa	56,8 ⇆	55,1 ↑	-	18,3 ⇆	18,3 ↑	18,0 ⇆
Kainuu-Pohjanmaa	54,5 ↑	54,8 ↑	-	18,6 ↑	17,4 ⇆	17,5 ↑
Lappi	48,0 ↑	49,4 ↑	-	18,9 ↑	-	17,5
Koko maa	**56,7 ⇆**	**56,1 ↑**	**43,7 ⇆**	**17,8 ↑**	**18,5 ↑**	**17,6 ↑**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	48,5 ⇆	48,5 ↑	36,9 ↑	15,7 ↑	15,8 ↑	15,2 ↑
Keski-Suomi	47,8 ⇆	46,9 ↓	35,1 ↓	15,6 ⇆	15,6 ⇆	15,0 ⇆
Savo-Karjala	46,7 ↓	45,8 ↓	36,6 ↑	14,7 ↓	14,6 ↓	14,5 ↑
Kymi-Savo	49,5 ↑	48,0 ↑	38,6 ↑	15,6 ↑	15,7 ↑	15,1 ↑
Etelä-Pohjanmaa	47,0 ↓	44,8 ↓	-	15,1 ↓	14,8 ↓	14,6 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	46,6 ⇆	45,4 ↑	-	14,9 ↓	14,5 ↓	13,5 ↓
Lappi	41,6 ↓	-	-	14,6 ↑		12,6 ↓
Koko maa	**47,8 ↑**	**47,2**	**36,9**	**15,3 ↑**	**15,4**	**14,8**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	60,3 ↑	57,1 ↑	44,5 ↓	28,4 ↑	30,6 ↑	29,0 ⇆
Keski-Suomi	56,6 ↓	55,8 ⇆	44,3 ↓	29,1 ↑	30,1 ↓	29,6 ↑
Savo-Karjala	54,7 ↓	52,7 ↓	44,7 ⇆	27,7 ↓	27,6 ↓	29,6 ↑
Kymi-Savo	57,5 ↑	55,4 ↑	49,3 ↑	28,9 ↑	28,9 ↑	29,5 ↓
Etelä-Pohjanmaa	54,5 ↓	52,6 ↓	-	27,3 ↓	28,6 ↓	27,7 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	54,1 ⇆	53,7 ↑	-	25,8 ↓	23,3 ↓	28,5 ↑
Lappi	55,2 ↑	-	-	27,8 ↑		29,0 ⇆
Koko maa	**56,8 ↑**	**55,4**	**45,7**	**27,8 ↑**	**29,4 ↑**	**29,1 ↑**

Hintojen muutos jaksolta 30.3.–26.4.2015: ↑ = noussut ↓ = laskenut ⇆ = pysynyt ennallaan (±1 %)

> Parhaiten kaupaksi käy mäntytukki ja koivukuitupuu. Kuusi ei käy kaupaksi aivan yhtä hyvin, mutta senkin tilannetta voi pitää kohtuullisena.
>
> **ERNO JÄRVINEN, MTK**

Järvisen mukaan lopputuotteiden markkinoilla ei ole näkyvissä tekijöitä, joilla olisi nopeita vaikutuksia puukauppaan. Odotettavissa ei ole sen paremmin nousua kuin notkahdustakaan.

”Sahoilla ongelmana on valmiin sahatavaran varastojen paisuminen. Ne olivat talvella huipussaan. Niistä huolimatta sahoilla on tarvetta puille.”

Sellutehtailla puuntarve väheni viime vuonna pitkiksi venyneiden huoltoseisokkien takia. Tänä vuonna selluteh-taat eivät ole raportoineet normaalista poikkeavista seisokeista.

Hakkuut notkahtivat

Hakkuut kiihtyivät ennätykselliseksi maaliskuussa. Huhtikuussa hakkuutahti rauhoittui. Teollisuuskäyttöön korjattiin puuta vain 3,6 miljoonaa kuutiota. Määrä jäi lähes viidenneksen edellisen kymmenen vuoden keskiarvosta.

Tukin osuus huhtikuun hakkuista oli 1,4 ja kuitupuun 2,3 miljoonaa kuutiometriä.

Yksityismetsistä korjattiin huhtikuussa 2,9 miljoonaa kuutiota puuta.

JARMO PALOKALLIO

KIRJA

Kaikenlaista koivusta

Kulttuurihistorioitsija **Seija A. Niemi** on kirjoittanut erittäin monipuolisen teoksen koivusta.

Aihe tulee käsitellyksi kaikilta kanteilta: läpi käydään niin koivun biologia, koivun käytön historia, koivu kansanperinteessä ja taiteessa kuin koivu teollisuuden raaka-aineenakin. Noin niin kuin karkeasti jaoteltuna.

Vain koivumetsän kasvatusta ja siihen liittyviä metsänhoitosuosituksia käsittelevä luku tuntuu puuttuvan.

Kirja on sinänsä kiinnostava. Metsäalaa opiskelleelle moni asia on ennestään tuttua. Toisaalta kulttuurihistorioitsijan kädenjälki näkyy tekstissä: vaikka rauduskoivu, hieskoivu ja vaivaiskoivu ovat tuttuja lajeja, en ole aikaisemmin törmännyt vuodelta 1939 peräisin olevaan koivujen jaotteluun harmaa- eli korpikoivuksi, helvekoivuksi, viitakoivuksi ja kaskikoivuksi.

Koivun käytön historia on aihepiiri, josta useimmat suomalaiset taitavat tietää jonkin verran. Vaikka aihetta käsitellään tässäkin kirjassa yli 60 sivun laajuudelta, kirja ei onnistu merkittävästi laajentamaan tietouttani aiheesta. Sillisalaattimaisuus vaivaa. Kirjan jokaisessa luvussa olisi aineksia yhden kirjan tarpeiksi, ja vastaavia onkin kirjoitettu.

Kenelle tämä kirja sitten sopii? Intohimoiselle koivuharrastajalle, veikkaisin. Ja todennäköisesti myös kulttuurihistoriasta innostuneille.

HELI VIRTANEN

Seija A. Niemi: Koivu – Suomen kansallispuu. 244 sivua. Minerva.

LYHYESTI

Metsäkeskukselta alueelliset ohjelmat

Suomen metsäkeskus on käynnistänyt uusien alueellisten metsänohjelmien laatimisen kaudelle 2016–2020.

Työtä tehdään 14 maakunnallisessa metsäneuvostossa, joiden tulee hyväksyä alueellinen metsäohjelma vuoden loppuun mennessä. Sisällössä korostuvat kunkin alueen omat kehittämistavoitteet.

”Määritämme keskeisimmät metsäbiotalouden kehittämistarpeet ja laadimme niiden vaatimat toimenpiteet alueiden vahvuuksia hyödyntäen”, korostaa aluekehityksen johtava asiantuntija **Jyrki Haataja** Suomen metsäkeskuksesta.

Kuljettajia kaivataan lisää

Teollisuuden investoinnit ja puuenergian käytön kasvu lisäävät kysyntää kuljettajista.

TTS Työtehoseuran mukaan uusia metsäkoneen- ja puutavara-autonkuljettajia tarvittaisiin yhteensä 800 vuodessa, kun valmistuneiden määrän on ollut noin 400. TTS:n seminaarissa kuljetusyrittäjät eivät nähneet tällä hetkellä akuuttia kuljettajapulaa, mutta jatkossa kuljettajakoulutustarve lisääntyy.

Koneyrittäjien varatoimitusjohtaja **Simo Jaakkola** ja SKAL:n toiminnanjohtaja **Heikki Lappalainen** korostivat oppilaitosten ja työnantajien yhteistyötä.